

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 7 (595).

СЕРЕДА

4

БЕРЕЗНЯ

1959 року

Ціна 20 коп

3 почуттям величезної радості і гордості за свою прекрасну Батьківщину, за велетень-народ, який під проводом великої партії комуністів переможним кроком іде у прекрасне майбуття, віддали 1 березня радянські люди свої голоси за народних обранців—кандидатів блоку комуністів і безпартійних!

ВСЕНАРОДНЕ СВЯТО

Першого березня, в обстановці величезного патріотичного піднесення, відбулися вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих Рад депутатів трудящих.

Характерною особливістю нинішніх виборів було те, що вони проходили під знаком історичних рішень позачергового XXI з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу, який щойно закінчив свою роботу.

З'їзд ознаменував вступ нашої країни в новий, надзвичайно важливий період її розвитку — період розгорнутого будівництва комуністичного суспільства, — накреслив величезну програму дальшого піднесення економіки, культури і матеріального добробуту трудящих.

Радянський народ гаряче і одноставно схвалив рішення XXI з'їзду КПРС, сприйнявши семирічний план, як свою рідну, близьку справу, як бойову програму дій.

XXI з'їзд КПРС намітив підготовлений самим життям курс на поступовий перехід ряду функцій органів державного апарату до громадських організацій, в тому числі, до найбільш масових і авторитетних з них — Рад депутатів трудящих. Це є виразом дальшого розвитку радянської соціалістичної демократії до тієї вищої мети, коли, за визначенням В. І. Леніна, всі люди навчатися керувати і будуть насправді самостійно керувати всіма справами суспільства.

Після нинішніх виборів до Рад прийшло багато енергійних, ініціативних людей. Це велика народна сила.

Наші депутати — справді народні депутати. Вони покликані виконувати волю народу, виражати його інтереси. Виборці, голосуючи за кандидатів у депутати Рад, давали їм наказ самовіддано боротися за справу Комуністичної партії і радянського народу, за дальше зміцнення могутності нашої Батьківщини, за щасливе життя радянських людей. І немає для депутатів Рад нічого вище, ніж виконання наказів виборців.

Трудящі нашої країни йшли на вибори, наснажені великими накресленнями партії. У Комуністичної партії і у радянського народу одна спільна справа, одна мета — побудова комунізму.

Партія і народ — єдина могутня сила, здатна подолати всі перешкоди, змести всі перепони на шляху до комунізму.

Вибори до республіканських та місцевих Рад депутатів трудящих стали ще однією демонстрацією непорушної дружби радянських народів, нерозривної єдності і монолітної згуртованості партії і народу, гарячого прагнення всіх радянських людей здійснити величезну програму комуністичного будівництва.

На педпрактиці

Організовано проходить педагогічна практика на географічному, історичному і філологічному факультетах. Організовано розпочалася вона і у студентів фізико-математичного факультету. Основна маса студентів практикується в 119-й, 118-й, 121-й, 3-й, 10-й, 99-й, 37-й і інших школах міста. Біля 100 студентів проходять педагогічну практику в Білгород-Дністровському, Овідіопольському районах, а перша група географів — в Березівському районі.

Студенти серйозно ставляться до практики. Відмінні і добрі уроки

дали студенти-географи Грищенко, Мачхелян (школа № 3), студенти-історики Вернигора, Калинович, Крайній (школа № 119). Добре працюють студенти-географи в школі № 10 і історики, філологи та географи в 121-й школі.

Однак в роботі є зриви, трапляються випадки несерйозного ставлення до практики. Так, студентка історичного факультету Смоленська (школа № 29) з невідомих причин ще не приступила до практики. Студент цього ж факультету Матяш не цікавиться виховною роботою в класі.

В. ГРАНОВСЬКА.

ГОВОРЯТЬ ВИБОРЦІ

В цей урочистий день я почуваю себе вісімнадцятирічним юнаком, і гордість, велика гордість за мою Батьківщину, за мій талановитий народ сповнює душу.

Вже 35 років я працюю майстром на електростанції, маю урядові нагороди. Ростуть у мене 5 синів. Чудові перспективи розкриваються перед ними, і я впевнений, що вони стануть такими ж прекрасними людьми, як ті, за кого я віддав сьогодні свій голос.

К. Н. ПЕТРЕНКО.

Не вперше обираю я депутатів до міських, обласних та республіканських Рад депутатів трудящих, і завжди вибори були для мене великим святом радянської демократії. Але особливо приємні і радісні вибори нинішнього року — першого року великої семирічки. Вивчаючи матеріали XXI з'їзду, всім серцем відчуваю наближення комунізму і радію тому, що життя наше стає красивішим і багатішим.

З думками про хороше сьогодні і прекрасне завтра опусти я бюлетені за наших дорогих кандидатів.

Т. Є. КОБЗАР.

Після п'ятдесятирічної трудової діяльності я став пенсіонером, але прагну не відставати від биття пульсу нашого життя. Разом з героїчною партією Леніна, разом з усіма радянськими людьми я радуюсь успіхам, досягнутим під керівництвом Комуністичної партії у всіх галузях народного господарства, науки і культури. А попереду — воєні комунізму. Хороші хвилини пережив я, голосуючи за кандидатів блоку комуністів і безпартійних. В прекрасний час проходять вибори!

М. ПЯСИК,
пенсіонер-комуніст.

Я студентка першого курсу університету. Це радянська влада дала мені право на освіту, на відпочинок і працю. Я голосую вперше. Це велика подія в моєму житті. Свій голос я віддам за те, щоб наш народ жив щасливо, щоб його майбутнє не було затьмарене чорною бурєю війни, щоб не повторилася знову страшна трагедія Хіросіми і Нагасакі, щоб радісне, щасливе дитинство не було стерте з лиця землі новими палаями війни.

В. НЕСТЕРОВА.

До революції я зовсім не брав участі у виборах. Вибори проходили без волевиявлення народу. Зараз день виборів — всенародне свято. Заходиш на виборчу дільницю — і тебе охоплює почуття гордості, що ти — громадянин країни, в якій кожний може обирати і бути обраним.

Я впевнений, що наші депутати виправдають довіру народу.

Службовець ЛАНДА.

Цікава робота проводилась у передвиборні дні в агітпункті університету. Викладачі університету читали нам цікаві доповіді і лекції. В агітпункті для виборців влаштовували концерти, демонстрували кінофільми. Всі ці заходи допомагали нам розширити свій світогляд, краще зрозуміти зміни, які пройшли в нашій країні і за рубежем, усвідомити велич і красу наших планів і досягнень.

Від усього серця хочеться подякувати організаторам всіх цих заходів агітпункту за увагу до своїх виборців.

САМОЙЛОВА.

ЗА СЧАСТЬЕ ЛЮДЕЙ

По новым дорогам, гордятся своей силой,
Мы упрямо идем неустанно вперед.
Не страшались, когда нас невзгоды косили
Или белая контра пускала в расход.
И когда-то о том, что свершилось сегодня,
Повивальная бабка ушедших годов
Говорила, что будет, как богу угодно,
Что за гордость свою наберемся грехов.

Но мы шли,
спотыкались,
и, снова вставая,

Расправляли гигантские плечи и грудь.
Шли,

все силы свои напрягая,
Чтоб сегодня свободно и вольно вздохнуть
И в космический дом семипланов шагнуть.
Чтобы завтрашний день — не кровавый, а алый —
Приход коммунизма нам возвестил,
Я, гражданин Величавой Державы,
Бюлетень свой

за счастье людей опустил.
В. ШУРАПОВ.

ОСТАННЯ СЕСІЯ

455 фахівців вийдуть в цьому році із стін історичного факультету нашого університету. Але вони ще повинні на останній своїй сесії довести, що вони здатні виконувати самостійно ті завдання, які поставила перед радянським народом наша рідна Комуністична партія.

Таким чином, залишилась остання іспитова сесія.

Як же йде підготовка до першого державного іспиту — захисту дипломних робіт?

На кафедрі історії СРСР, де є 32 студенти-дипломанти стаціонару і 100 дипломантів заочного відділу, уже розпочався захист дипломних робіт. Першими успішно захистили роботи студенти заочного відділу Величко (керівник Г. А. Пляшко), Вересов і Кодивенко (керівник Я. В. Сизоненко) і Дерев'яно (керівник П. А. Некрасов). Серед студентів стаціонару першими подали роботи своїм ке-

рівникам комуністи Кашковський (керівник П. А. Некрасов), Сланов (керівник П. Г. Чухрій), Пілюгін (керівник К. Г. Мигаль), Рябовол (керівник М. Ю. Раковський).

Успішно працюють і уже завершують дипломні роботи студенти стаціонару Романенко, Давидюк, Матвеев, Дубина та інші і студенти заочного відділу Гуртовий, Захаров, Алешничева, Остапенко та інші.

Однак, на жаль, є ще й такі студенти, які з запізненням приступили до написання робіт і досі не подали їх навіть на перевірку своїм керівникам, а на заочному відділі є ще такі, які жодного разу не з'явилися на консультацію до своїх керівників (Бутенко, Михайлов, Прокопенко, Свиначук та інші). Якщо порівняти з минулим роком, то в цьому році студенти довше затягують подачу до захисту дипломних робіт. А часу залишилось мало.

Наближається й другий іспит — з історії КПРС. Чи встигнуть добре написати дипломну роботу і добре підготуватись до чергового іспиту ті студенти, які ще збирають матеріал для дипломної роботи? Мабуть, ні.

Партійний, комсомольський, профспілковий організаціям треба докласти максимум зусиль для того, щоб не залишилось жодного студента, який би не подав своєчасно дипломну роботу. Треба організувати студентів на глибоке вивчення матеріалів та рішень XXI з'їзду КПРС. Необхідно якнайкраще підготуватись до державних іспитів.

Студенти-випускники! Це ваша остання сесія. Після неї перед вами відкриється широка дорога в життя, по якій веде нас наша Комуністична партія вперед, до перемоги комунізму.

Я. СИЗОНЕНКО,
доцент кафедри
історії КПРС.

ДУЖЕ ВДЯЧНІ

(Лист з госпіталю)

Вже протягом двох місяців викладачі філологічного факультету читають лекції на літературні теми в нашому госпіталі. Лекції викликають великий інтерес у слухачів.

Студенти факультету кожного дня відвідують палати госпіталю, читають хворим художню літературу, організовують

літературні вікторини і концерти.

Велике спасибі заслужили студенти С. Гармаш, Я. Шаботай, Г. Шендрик, І. Дарієнко, В. Токаренко, Н. Павловська, Н. Лейдерман, Г. Дидарчук за концерт, який вони дали для хворих.

Інваліди високо цінують шефську роботу філологічного факультету і з вдячністю говорять про неї.

БОЛТЯНСЬКИЙ,
секретар партійної
організації республіканського очного госпіталю.

РІШЕННЯ З'ЇЗДУ— В МАСИ

Велику роботу по пропаганді історичних рішень і матеріалів ХХІ з'їзду провадить в ці дні колектив агітаторів університету. Агітатори філологічного факультету тт. Плонська і Сікорська провели в своїх будинках по декілька бесід, присвячених матеріалам ХХІ з'їзду КПРС. Велику роботу по пропаганді рішень і матеріалів з'їзду проводять також агітатори інших факультетів. Більшість агітаторів історичного (старший агітатор т. Нілве), хімічного (старший агітатор т. Гаврильченко) і геолого-географічного (старші агітатори тт. Молчаніколова і Асеева) факультетів багато уваги приділяють роз'ясненню матеріалів і рішень ХХІ з'їзду КПРС.

БІЛЬШЕ ОПЕРАТИВНОСТІ, ТОВАРИШІ ГОСПОДАРНИКИ!

(Лист до редакції)

Зараз, після історичних рішень ХХІ з'їзду КПРС, який націлює нас на виконання і на перевиконання планів великої семирічки, здаються трохи дивними, порядки, які склалися в адміністративно-господарському апараті університету. Всі дії адміністративно-господарського керівництва повинні сприяти максимальному поліпшенню справи навчального процесу. А так буває не завжди. Візьмемо, наприклад, питання матеріального забезпечення лабораторій необхід-

ними матеріалами, приладдям. Для того, щоб виписати накладну, встановлено дні: 1, 8, 16, 24. Це в той час, коли не те що днями, а годинами дорожити потрібно.

Або ще приклад. Як оформлюється накладні? Скільки часу витрачають наші працівники, щоб зібрати всі потрібні (а чи потрібні?) підписи! Причому, все це докладно обгрунтовано солідними аргументами бухгалтерського обліку.

Я підняв лише одне з багатьох питань, що вимагають негайного поліпшення справи. Ближче до життя потрібно наблизитися адміністративно-господарському апарату. Треба знайти якісь конструктивні засоби, щоб оперативніше вирішувати справи.

Я. МАЙСТРЕНКО.

СПОРТИВНО-МАСОВА РОБОТА І ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

радиста і т. п. Немає потреби доводити, як це потрібно для життя.

Про вчителя, який знатиме не лише свій предмет, а й навчить учнів водити машину, працювати на радіостанції, добре плавати, влучно стріляти, народ скаже: «Справжній вчитель!».

Багато наших студентів захоплюється автоспробою. В цьому році в гуртку навчається 90 чоловік. Недалеко час, коли вони одержать права водія автомобіля. В минулому році було підготовлено всього 40 водіїв. Поліпшилося відвідування занять студентами. Особливо сумлінно ставляться до занять тт. А. Бичук, А. Верховський, Л. Бровченко, Л. Антонянц, З. Антоненко (фізико-математичний факультет) та інші.

Працює у нас і гурток стрілкової справи, де з інтересом навчаються 120 студентів різних факультетів (керівник тов. Толочук). «Треба бути готовими на всякий випадок, — говорять вони, — ми знаємо повадки імперіалістів».

В числі багатьох можна назвати імена кращих стрільців. Тов. Маринчук, керівник секції студентів

фізико-математичного факультету, сам регулярно відвідує тренування і домагається цього від членів секції. Ось чому тт. Жовнір, Десенко, Жихарьов, Пугач, Тамбовцев та інші домоглися серйозних успіхів. Успішно займаються стрільковим спортом студенти Івашенко, Осипенко, Останкіна (хімічний факультет), Ходак, Тютюник, Антилін (філологічний факультет), Кофтун, Благодаров, Ткаченко, Радушная, Бутенко, Кізей (геолого-географічний факультет) та інші.

Помітні успіхи і в заняттях з інших видів спорту. Але значна частина студентів обмежується плановими заняттями з фізвиховання і не бере участі в роботі спортивно-масових гуртків. На деяких факультетах спорт ще не став масовим явищем. На зборах партійно-комсомольського активу університету, які відбулися в січні цього року, справедливо критикували керівників комсомольських і профспілкових організацій деяких факультетів і університету за те, що вони далекі від завдань фізичного виховання.

Якщо партійні і комсомольські

біюро та організації ДТСААФ фізико-математичного факультету (керівники тт. Лейбман, Кімерін, Сичов), геолого-географічного факультету (керівники тт. Гуревич, Краковський, Кофтун, Ткаченко), хімічного факультету (керівники тт. Дмитрівський, Мазуренко, Парнак, Ткач) відчувають відповідальність за цю справу і займаються питаннями фізичного виховання, то цього не можна сказати про інші факультети. Партійні комсомольські, профспілкові біюро і організації ДТСААФ історичного (керівники тт. Батуєв, Яковлев, Мясоєдов) і біологічного (керівники тт. Грінбарт, Марченко, Сердюк, Назаренко) факультетів недоцінюють цієї важливої ланки нашої роботи. Не все гаразд в цьому відношенні і на філологічному факультеті.

На історичному і біологічному факультетах справа фізвиховання поставлена за таким принципом: хочеш займатись спортом — йди, шукай, знайдеш — добре, а нам ніколи займатись організацією гуртків, у нас є справи важливіші.

Навпаки, зміцнення здоров'я і фізичного розвитку студентів — майбутніх будівників комуністичного суспільства — в нових умовах роботи вузів є одним з першочергових завдань.

В директивному листі заступника міністра вищої освіти СРСР т. Юдачева, розісланому всім вузам країни в зв'язку з перебудовою вищої школи, говориться, що фізичне виховання в нових умовах повинно проводитися на всьому протязі навчання студентів у вузі.

Думка деяких наших деканів і викладачів про те, що фізичне виховання збільшує і без того велике навчальне навантаження студента, необгрунтована. Фізичне виховання у вузах потрібно розглядати, як важливий засіб всебічного формування організму, зміцнення здоров'я і підвищення працездатності.

Підводячи підсумки роботи з фізичного виховання за I-й семестр цього навчального року, треба сказати, що основне завдання — охоплення спортивною спеціалізацією з 18 видів спорту 1750 студентів — ми виконали.

Головною нашою турботою у другому семестрі буде рідуща боротьба за високу дисципліну і успішність студентів.

Відвідування занять з фізичного виховання деякої частини студен-

тів I, II і особливо III курсів треба визнати незадовільним. Окремі студенти в I-му семестрі пропустили без поважних причин по 12—16 занять, які потім довелося відробляти, що заважало, звичайно, нормальній підготовці до наступних заліків та екзаменів.

Найбільш недисципліновані студенти так і не склали заліку з фізичного виховання. Сюди насамперед потрібно віднести студентів I курсу біологічного факультету Корольову, Авксентьеву, Попову, Кравца, студентів II курсу Мазуренку і Мухтарову; студентів хімічного факультету Кафаджій (I курс) і Шереметьєву та Друзенку (II курс); студентів геолого-географічного факультету Албул (I курс), Будянську, Дубровину, Гаврилюк і Чапенко (II курс); студентку I курсу фізіологічного факультету Стоянову і студентку I курсу фізико-математичного факультету Казанову.

Другий семестр коротший, ніж перший, тому він буде і більш напруженим. Від вимогливості викладачів і систематичності відвідування занять з фізичного виховання студентами буде залежати успіх складання заліків.

Надзвичайно погано займається питанням розвитку спортивно-масової роботи комітет комсомолу (відповідальний за спортсектор — тов. Коваль). Мабуть, забувають деякі члени комітету ЛКСМУ, що фізичне виховання молоді — одне з основних завдань комсомолу. Комсомольські керівники разом з кафедрою фізвиховання повинні зайнятися створенням спортивних гуртків, відбирати і розставляти керівників гуртків, організувати їхню роботу і т. д.

Хочеться передати через газету «За наукові кадри» прохання деяких керівників громадських організацій факультетів спецакадемі, щоб досвідчені спеціалісти кафедри приходили на факультети і подавали конкретну допомогу в проведенні спортивних змагань, стрількових спартакіад на першість курсів, факультетів і т. д.

Завдання по вихованню підростаючого покоління в дусі готовності до праці і оборони, в дусі готовності перебороти всі труднощі на шляху до комунізму — справа всіх керівників, всіх громадських організацій.

О. І. КОЗИРЄВ,
завідувач кафедри
фізичного виховання.

Н. ЯКУПОВ,
член партійного бюро
університету.

ПРО СПОРТИВНУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЮ

15 найбільших вузів України, в тому числі і наш університет, з 7 жовтня 1958 р. за наказом міністра вищої освіти перебудували і здійснюють фізичне виховання студентів у формі спеціалізації з 18 видів спорту.

Перед нашим університетом було поставлене завдання — охопити заняттями з спортивною спеціалізації 1750 чоловік. До занять з спортивною спеціалізації були залучені, крім студентів I та II курсів, всі студенти III та частина студентів IV і V курсів.

Підводячи підсумки зробленого, необхідно сказати, що цей дуже важливий і потрібний захід не одержав правильної оцінки і підтримки як з боку громадських організацій, так і з боку деканів факультетів. Комітет комсомолу університету в питаннях фізичного виховання і спорту ось уже декілька років займає байдужу позицію, байдуже поставився він і до питання про спортивну спеціалізацію.

З боку деканів факультетів питання про спортивну спеціалізацію було в кращому випадку залишене на «самоплив», а в гіршому — навіть одержало несхвалення.

Декан біологічного факультету доцент І. І. Погребняк довгий час

не вимагав від студентів III курсу обов'язкового відвідування занять з спортивною спеціалізації, хоч і був на це наказ ректора. Лише втручання навчальної частини виправило помилку, допущену деканом.

Протягом певного часу не все гаразд було і на геолого-географічному факультеті. Студенти III курсу цього факультету спочатку добре відвідували заняття, а потім перестали на них з'являтися. Довелось і тут проводити роз'яснювальну роботу.

Деканат фізико-математичного факультету до цього часу не може встановити для III курсу стабільні дні і години занять, забуваючи про те, що всякі зміни в розкладі занять на факультеті вносять дезорганізацію в навчальний процес з фізичного виховання, який планується в загальноуніверситетському масштабі.

Багато розмов про місце і значення фізичного виховання в навчально-виховному процесі вузів викликали питання перебудови вищої школи в світлі тез ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР.

Перебудова вищої школи не ставить питання про згортання занять з фізичного виховання і спорту.

Про університети США

Делегація ректорів шести радянських університетів — Єреванського, Иркутського, Ташкентського, Саратовського, Тартуського і Одеського, — представники природничих наук трьох спеціальностей — фізики, хімії і біології — в період з 26 листопада по 19 грудня 1958 р. побувала в США і познайомилася з постановкою учбової і наукової роботи у 8 американських університетах: Американському (м. Вашингтон), де навчається 7000 студентів, Гарвардському (м. Бостон), де навчається 12000 студентів, Північно-східному (м. Бостон) з кон-

про це. Наприклад, на моїй етикетці було написано: «Доктор Сергій Лебедев, м. Одеса, СРСР».

Офіційні прийоми проходили, як правило, таким чином: спочатку у великій кімнаті всі навстоячки п'ють мартіні або віскі, або содову воду. Прислужують звичайно негри, яких у Вашингтоні, наприклад, 400 тисяч чоловік на 800 тисяч населення міста (всього в країні 14 млн. негрів). Слуги розносять бутерброди, які, коли це обід або ленч, ідуть за столом, а коли офіційний прийом — навстоячки. Ніяких напоїв за столом не

роби можна було нас безкоштовно лікувати.

На всіх прийомах висловлювались побажання встановити систематичні контакти між радянськими і американськими вченими. До радянської науки і радянських вчених американська наукова громадськість ставиться з належною повагою і інтересом.

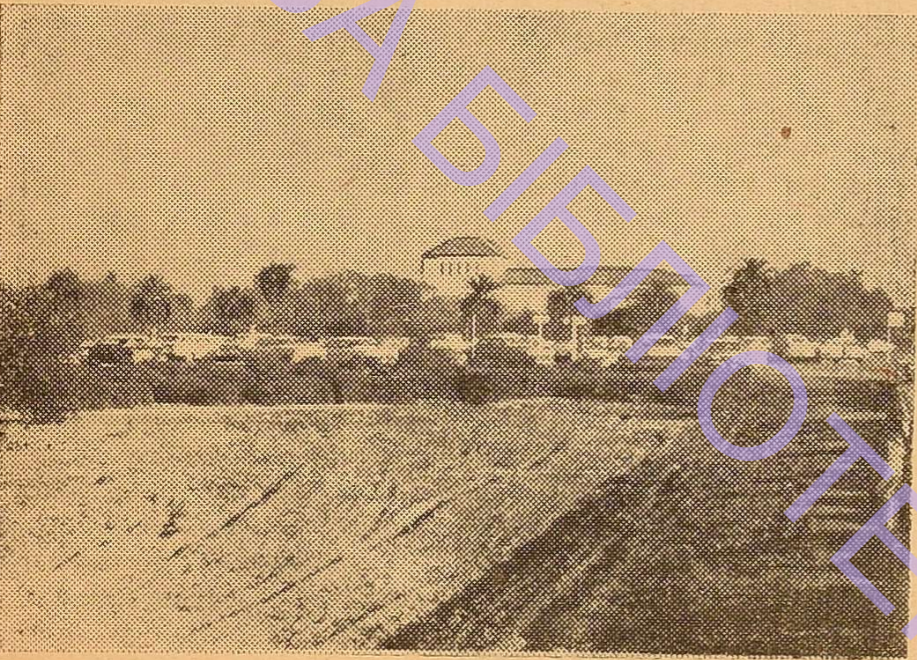
Дуже цікавою була зустріч з студентами Станфордського університету, де навчається біля 2000 дівчат (найбільше з усіх університетів). Студенти виявили до нас теплу і щирю гостинність, запросили на сніданок (ленч). В Станфордському університеті є великий російський відділ. Деякі з студентів розмовляли з нами російською мовою.

Редколегія студентської газети запросила мене дати інтерв'ю для своїх читачів. Мене розпитували про життя, навчання, побут, дозвілля, про художню самодіяльність в радянських вузах.

Газету з цим інтерв'ю вони обіцяли надіслати до нашого університету.

Студенти справили на нас добре враження. Тут же, біля університету, на мальовничій галявині, студенти робили непогані малюнки фарбами.

В Гарвардському університеті (Бостон) нас зустрічали студенти — члени студентського екскурсійного бюро. Вони познайомили нас з пригородом Бостона — Кембріджем, де розташований Гарвардський університет, найстаріший в Америці (відкритий в 1636 р.).

На фото: Один з будинків Станфордського університету.

тингентом 12000 студентів, в університеті штату Небраска (м. Лінкольн) з 4000 студентів, в Каліфорнійському університеті (м. Сан-Франциско, Берклі) і в усіх його семи філіалах, де навчається понад 40000 студентів, в Станфордському університеті (м. Палоалто, штат Каліфорнія), де навчається 5300 студентів, Принстонському університеті (м. Принстон біля Нью-Йорка) з 3500 студентами і в Колумбійському університеті (м. Нью-Йорк), де навчається 12000 студентів. Програма і маршрут нашої поїздки по США були складені з нашою участю Американською Радою освіти.

В 1955 р. в США налічувалося 141 університет і 732 вільних коледжі, серед яких половина — приватні. Ряд університетів США фінансуються церквою (наприклад, Американський університет у Вашингтоні). Крім того, більшість коледжів (вищих шкіл) Америки, як відомо, засновувалися церквою, і деякі з них залишилися у віданні церкви.

Провідними університетами країни вважають Каліфорнійський, Колумбійський, Чиказький і приватні університети — Принстонський, Гарвардський та Йельський.

В порядку обміну студентами між СРСР і США з листопада 1958 р. в Каліфорнійському університеті — найбільшому в Америці — навчаються студенти радянських вузів — фізики, математики, економісти. Серед них — аспірант фізико-математичного факультету нашого університету О. Кнаб.

В усіх відвіданих нами університетах президенти влаштували офіційні прийоми з приводу нашого приїзду. Прийоми проходили в дружній обстановці. Як правило, прийоми відбувалися в залах при президентських кабінетах. Запрошувалися гості, причому кожному з них на піджак прикріплювалася етикетка, в якій зазначалося, хто такий гість і звідки він, щоб не потрібним було запитувати кожного

подають. Тут же відбуваються бесіди, знайомства. При наявності етикеток це проходить досить швидко.

Бували ми й на домашніх прийомах у деканів та професорів університетів, а також у приватних

На фото: В Станфордському університеті.

осіб. Приймали нас всюди добре. Було багато цікавих бесід. Наприклад, дуже гостинно приймав нас у Вашингтоні доктор Браун, який працює в Американській Раді освіти (приватна організація). Доктор Браун багато чим зобов'язаний радянським людям. Справа в тому, що коли американська делегація приїздила до нас, вона зажадала ознайомитись не тільки з Московським і Ленінградським, а й з українними університетами, і включила у свій маршрут місто Фрунзе. Під час перебування у Фрунзе доктор Браун захворів і йому зробили операцію з приводу виразки шлунку. Велике здивування доктора Брауна викликало те, що місцевий хірург так вдало зробив йому складну операцію, а ще більше те, що операція була зроблена безкоштовно. Ліки в Америці дуже дорогі, тому безкоштовність лікування в СРСР дуже дивує американців. Нас, тільки-но ми приїхали в Америку, відразу застрахували, щоб в разі хво-

Міністерства вищої освіти в США немає. Функції координуючих і методичних організацій виконують Американська Рада освіти, яка існує з 1918 року (приватна організація), національна Академія наук (приватна організація, існує близько 100 років) і National Science Foundation (державна установа). Разом всі ці організації можуть бути якоюсь мірою прирівняні до Академії наук СРСР.

В кожному штаті є Міністерство освіти, яке контролює роботу учбових закладів і координує їх діяльність з різними асоціаціями.

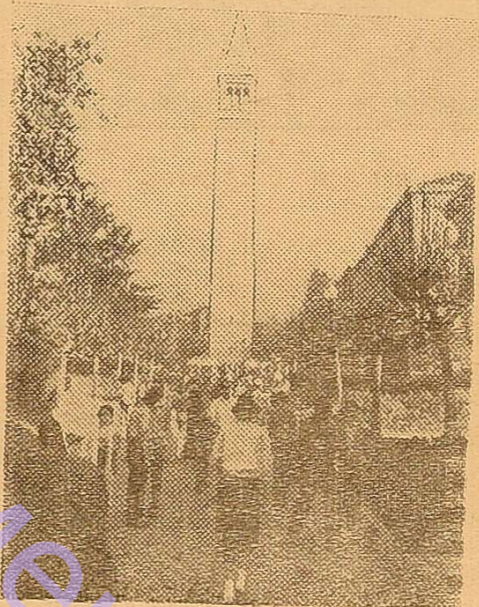
Крім університетів, ми відвідали сільськогосподарську дослідну станцію біля Вашингтона, департамент біології і рослин науково-дослідного інституту Вашингтона (м. Палоалто, Каліфорнія), де ведуться цікаві роботи з фотосинтезу та пігментів рослин, і науково-дослідний інститут теоретичних досліджень в Принстоні, очолюваний професором Опенгеймером. В

інституті 30 постійних і 150 тимчасових членів — учених різних країн. Вони ведуть теоретичні дослідження в галузі фізики, математики, історії, філософії. В цьому інституті з 1933 року до кінця свого життя працював великий учений-фізик Альберт Ейнштейн.

В Нью-Джерсі, біля Принстона, ми ознайомились з діяльністю своєрідної навчально-дослідної установи (приватної), яка займається розробкою питань і відповідей до них, показників оцінок для абітурієнтів та для учителів при перевірці їх знань, розробляє програми вступних екзаменів і т. п. До роботи такого роду залучаються видатні професори.

В штаті Небраска, в 30 км. від м. Лінкольна, ми відвідали сільськогосподарську ферму Ральфа Рейкеса, який володіє 400—500 га орної землі і має разом з молодняком близько 1000 голів худоби. Чистого прибутку фермер одержує 50—60 тисяч доларів на рік.

В Гарвардському університеті ми відвідали Російський дослідницький центр. Цей інститут досліджує літературу, економіку і полі-

На фото: Каліфорнійський університет (м. Берклі).

тику Росії та СРСР. Один з керівників інституту Пайпес відвідував Одесу, був і в науковій бібліотеці нашого університету.

Слід відзначити, що за останні два роки, після запуску першого радянського штучного супутника в Америці в цілому і в американ-

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

В США університети складаються з коледжів або шкіл (факультетів), останні діляться на департаменти, подібні до наших кафедр, але значно більші за розміром. Департаменти в свою чергу можуть ділитися на лабораторії або відділи. Так, наприклад, в Гарвардському університеті є такі коледжі: вільного мистецтва і науки, права, медичний, стоматологічний, охорони здоров'я, комерційний, адміністративний, шкільної освіти (готує учителів), архітектурний, теологічний.

В Каліфорнійському, Колумбійському, Принстонському, Лінкольнському університетах є інженерні коледжі. Співвідношення студентів і викладачів в університетах різне. Так, в Гарвардському університеті на 12000 студентів 4000 викладачів і наукових працівників. В Принстонському університеті це 3500 студентів — 600, а в Північно-східному — на 12000 студентів — 250 викладачів.

Викладачі в університетах діляться на чотири категорії: професор, асоційєт-професор, асистент-професор і викладачі, які мають ступінь доктора наук.

Термін навчання в університетах — 4 роки. Протягом перших двох років здійснюється загальна підготовка, останні два роки — підготовка з обраної спеціальності.

Випускники університетів одержують ступінь бакалавра. Після навчання в аспірантурі протягом одного-двох років і захисту дисертації або складання екзаменів присвоюється ступінь магістра, а після навчання в аспірантурі протягом 4—5 років, складання екзаменів і захисту дисертації — ступінь доктора наук.

Прилюдного захисту дисертацій в американських університетах немає. Захист там обмежується тим, що три професори — провідні вчені — дають відзиви на подану дисертацію, потім все це затверджується керівництвом університету, і аспіранти досить добре забезпечуються необхідними умовами для виконання своїх навчальних планів і проведення наукової роботи.

Навчання в американських університетах платне (1000—2000

На фото: студенти Станфордського університету

ських університетах зокрема, почали (за визнанням американців) інтенсивно вивчати російську мову. Щодня можна чути і бачити передачі уроків російської мови по радіо і телебаченню. Кількість студентів на російських відділах в університетах збільшилася в 5—6 разів.

доларів на рік). Плата за навчання на вечірньому відділі — 300—500 доларів (Північно-східний університет). Стипендіями забезпечуються 10—30% студентів. Стипендії приватні, розміром від 200 доларів на рік. Це забезпечує по-

(Закінчення див. на 4 стор.).

